

Scriitorul din viața noastră. Daruri de Crăciun Cu și despre cărți și scriitori

Întâlniri cu scriitori la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din Sibiu.
Activitate desfășurată din cadrul Parteneriatului interjudețean
„Scriitorul din viața noastră – Personalități, exemple, modele” –
Ediția a II-a, 2023

Despre literatură. Interviu

(prof. Rita Chirian Federeac, prof. Lazăr Zăhan, prof. Daniela Pânăzan, Cristian Băilă,
clasa a VII-a A)

Nu vreau să fiu foarte protocolară și nici să încep cu cuvinte complicate care ar putea să vă sperie. Gândindu-mă la faptul că voi sunteți încă mici și că abia faceți primii pași către literatură, am încercat să găsesc o comparație potrivită pentru ce înseamnă a fi scriitor, a intra în lumea aceasta a literelor și a cuvintelor. M-am gândit cum ne-am simți dacă ne-am imagina o vacanță de vară intensificată de zece ori, sau o prăjitură bună al cărui gust este intensificat de zece ori? Cu siguranță că am fi foarte fericiți.

Cam așa funcționează literatura. Căci ea este viață intensificată de multe ori, iar creatorul de literatură este asemenea unui magician care reușește să ridice totul la putere, să facă totul mai viu colorat și mai profund.

Ei, bine, un astfel de magician este și domnul Lazăr Zăhan, a cărui prezență astăzi aici ne bucură foarte mult. Este un autor consacrat ce, dacă bine am numărat, se află la a unsprezecea carte publicată și, într-adevăr, beneficiază de recunoașterea breslei. Se scrie pe marginea volumelor dumnealui, fiind socotit drept un scriitor care trezește interes atât în rândul criticii literare, cât și în acela al cititorilor. Ca să înțelegeți cât de importantă este literatura pe care o scrie, este suficient să ne oprim la câteva dintre titlurile care odată parcurse, ne rămân în memorie. Și am aici un asemenea text pe care eu îl iubesc foarte mult și care îmi dă acea speranță că timpul trece și nu trece în zadar. Se intitulează „Cine visează”.

*Cine visează toamna, apucă primăvara.
Cine visează toamna, nu mai simte în oase
durerea trecutelor ierni sidefii,
iar așteptările cețoase nu-l mai încearcă.
Peregrin în așteptare,
nu mai este asediat de glasul cucuvelei,
și nici vântul când începe să îngâne,
nu-l tulbură cu poftele-i păgâne.
Căci cine visează toamna,
așteaptă iar cuminte să freamăte grădina.*

„Ce înseamnă să fii scriitor?”

(Lazăr Zăhan – sibian, profesor, scriitor de eseuri, romane și poezie)

Lazăr Zăhan:

Mulțumesc doamnei profesoare pentru cuvintele măgulitoare rostite la adresa mea.

Nu am pregătit un discurs anume pentru această întâlnire tocmai pentru a evita un mod rigid și protocolar în desfășurarea ei. Îmi place să cred că ambianța unei maniere colocviale în care voi să întrebați, iar noi să vă răspundem în măsura în care putem să o facem, ar fi mult mai potrivită.

Și acum, două vorbe despre mine.

Am terminat Facultatea de Filosofie, la Cluj, apoi am urmat cariera didactică în orașul Sibiu, până la pensionare. În ceea ce privește scrisul, am cochetat cu el, mai ales cu poezia, timid și cam în taină, de prin liceu. Până să încep să scriu la modul serios a trecut însă multă vreme. Debutul meu literar a venit atât de târziu încât și astăzi încă mă mai mir că a avut loc. Aveam 59 de ani când mi-a apărut prima carte. Acum s-au adunat mai multe și sper să mai apară și altele.

Daniela Pănăzan Lorinczi: L-ați întrecut și pe Arghezi, care a debutat la 47 de ani.

LZ: Ei, s-a întâmplat și nu cred că este acesta un merit, dar odată ce am luat startul, chiar și așa de târziu, a început să-mi placă. Și, vă spun din proprie experiență, că într-adevăr, a fi scriitor este o plăcere. Dar nu trebuie să ne rezumăm la atât. Scrisul înseamnă muncă, multă muncă. Gândiți-vă cât efort și cât timp consumă un scriitor și numai pentru o carte de câteva sute de pagini. Trebuie s-o gândească, să o scrie, să verifice cele scrise, să corecteze și, în final, să decidă dacă îi dă sau nu drumul spre cititor. Să vă spun că la un roman sau la un volum de poezii citesc manuscrisul de 4-5 ori, îl completez și îl corectez și iar îl întorc și îl sucesc în toate felurile, ca la sfârșit, când deja l-am tipărit, să constat că parcă ceva tot ar mai fi fost de adăugat.

Faptul că ați venit la această întâlnire atât de mulți, mă face să cred că cel puțin unii dintre voi visează la o carieră scriitoricească. Și asta e frumos, după cum frumos este ca toți să visăm și să sperăm. Dar pentru acștia, îngăduiți-mi un sfat. Să înceapă cu lectura, cu cititul.

Cristian: Dacă ați putea opri timpul pentru o zi, ce ați face?

LZ: Greu de răspuns la o asemenea întrebare. Cred că nu l-aș opri. Și aceasta pentru că tot ceea ce există, lumea în ansamblu său, există în timp și curge odată cu timpul. Timpul este măsura lucrurilor. A opri curgerea lui, înseamnă a opri mersul lumii, ceea ce este echivalent cu a o suprima.

Cristian: De unde vă inspirați?

LZ: Pentru scriitor, pentru artist în general, nu există altă sursă de inspirație decât realitatea, lumea în care el trăiește. Ce se întâmplă cu scriitorul, poetul, artistul trăitor în lumea lui? Așa după cum bănuieți, omul este o ființă iubitoare de frumos. Fiecare trăiește relația cu lumea în felul său. Un mare filosof, prin sec. XIX, spunea că omul caută și cultivă frumosul, pentru că realitatea nu-i este suficientă. Există o insuficiență a trăirii relației noastre cu lumea. Vrem mai mult și, mai ales, vrem mai frumos. Scriitorii, poeții, artiștii simt în chip deosebit această nevoie și caută, prin opera lor, să o împlinească.

Cristian: Cum ați defini atunci poezia?

LZ: Poezia și arta, în general, putem să le considerăm ca o prelungire a realului spre frumos. Privită în sine, natura, realitatea nu este nici urâtă, nici frumoasă, nici crudă, nici blândă, nici bună, nici rea, ea este și atât. Noi venim asupra-i cu mintea și cu sensibilitatea noastră și îi conferim note estetice sau etice: frumoasă, foarte frumoasă, sublimă și așa mai departe, bună, rea și așa mai departe.

Cristian: Ce mesaje transmiteți prin poeziile dumneavoastră? Credeți că poezia ar putea avea un rol salvator pentru persoanele care o citesc? Cât de mult se leagă poezia de viața reală?

LZ: Nu cred că vreun poet își poate aroga rolul de salvator al omenirii prin opera sa. Rolul poeziei nu este acela de a tămădui, de a vindeca. Nu are cum. Rolul ei este acela de a genera emoții într-un bine și frumos. Iar dacă frumosul poate vindeca sufletul, cu atât mai bine. Sigur, poezii și scriitorii pot oferi modele, iar acestea pot constitui o dimensiune practică a operei de artă. Una socială și apreciată de toată lumea. Și astfel ea se leagă nemijlocit de viața reală, de existența noastră de zi cu zi.

Și pentru că văd că nu mai sunt întrebări, vă mulțumesc pentru invitație și vă urez mult spor la învățătură.

Daria Săvoiu. Scriitor în devenire

Francesca Lorinczi: Această carte a Dariai Săvoiu, „Daria & Horsey Book”, a apărut la Editura Cronologia, Sibiu, este scrisă în limba engleză și dezvăluie, cu sinceritatea specifică vârstei, pasiunea autoarei pentru echitație.

Daria Săvoiu este elevă în clasa a IV-a la Școala Gimnazială „Nicolae Iorga”, Sibiu. Ilustrațiile care acompaniază textul sunt realizate pe calculator tot de către ea.

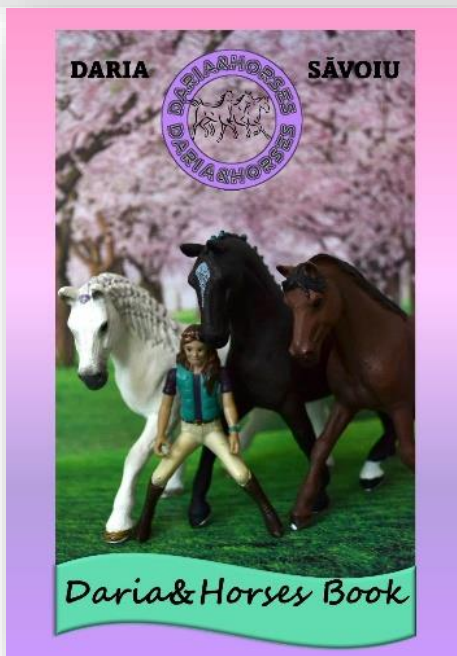
Daria Săvoiu: De când eram mică mi-au plăcut foarte mult caii. De la a construi, din creioane, tot felul de grajduri, am ajuns să mă joc cu figurinele mele, de fapt cu căluții mei, așa cum mi-i imaginam eu atunci. Am construit apoi un grajd din cuburi, mult mai frumos, de care mă bucuram și mai mult. În sfârșit, am construit unul și mai frumos, din lemn, de care sunt mândră și acum. Acestuia i-am adăugat mereu multe detalii pe care le-am văzut la hergheliile adevărate și le-am făcut așa cum am putut eu din diferite materiale și în miniatură. Și așa, treptat, a apărut ideea de a scrie o carte prin intermediul căreia fericirea mea să fie cunoscută și de alții. Să se vadă că am muncit și mi-a plăcut ceea ce am făcut. Am scris această carte și mă bucur că și alții o pot vedea și o pot citi.

Francesca Lorinczi: Acum am să o rog pe Adina Săvoiu din clasa a IX-a F, la colegiul nostru, sora mai mare a autoarei, care a ajutat-o în munca de redactare a cărții, să ne spună câteva cuvinte despre această activitate.

Adina Săvoiu: Am făcut acest lucru cu drag. Mie mi-a plăcut încă din gimnaziu să scriu colorat, să-mi organizez caietele cât mai frumos și de aceea, probabil, mi-a fost mai simplu să fac la calculator munca de tehnoredactare. Am fost bucuroasă să-mi ajut surioara.

Francesca Lorinczi: Despre programul de editare ce poți să ne spui?

Adina Săvoiu: Am folosit programul PUBLICE WORD, tot un fel de Word, dar unde se pot face și cărți, dar care are în plus câteva specificații care îți permit să desenezi și să decorezi mai în detaliu fiecare pagină, fiind special făcut pentru asemenea lucruri.

Daria Săvoiu elevă la Școala Generală „Nicolae Iorga”

Francesca Lorinczi, clasa a VII a A, **Adina Săvoiu**, clasa a IX-a F - C.N.G.L.